

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Asan/14/2019
Identifikačné číslo spisu: 5018200111
Dátum vydania rozhodnutia: 16.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Príbelská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5018200111.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a členov senátu JUDr. Milana Moravu a JUDr. Ivana Rumanu, v právnej veci žalobcu: Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku Leštiny, so sídlom Leštiny 67, Dolný Kubín, IČO: 31 902 600, právne zastúpený: JUDr. Miroslav Lehotský, advokát so sídlom M. Pišúta 936/16, Liptovský Mikuláš, proti žalovanému (sťažovateľovi): Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, so sídlom Cesta na Červený most 6, Bratislava, právne zastúpený: Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., so sídlom Kadnárova 83, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PUSR-2018/8759-9/8743/6/KUB zo dňa 31. januára 2018, konajúc o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 31S/31/2018-121 zo dňa 20. februára 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 31S/31/2018-121 zo dňa 20. februára 2019 z r u š u j e a v e c v r a c i a krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom č.k. 31S/31/2018-121 zo dňa 20. februára 2019 napadnuté rozhodnutie žalovaného č. PUSR-2018/8759-9/8743/6/KUB zo dňa 31.01.2018 vo výroku, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Žiline č. KPUZA-2017/253-25/71875/SIC zo dňa 12.09.2017 zrušil a zmenil rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Žiline č. KPUZA-2017/253-25/71875/SIC zo dňa 12.09.2017 vo výroku o uložení úhrnnej sankcie - pokuty vo výške 10 000,- € tak, že aplikujúc § 198 ods. 1 písm. a/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „S.s.p.“) žalobcovi uložil úhrnnú sankciu - pokutu vo výške 5 000,- eur, s tým, že zvyšná časť rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Žiline č. KPUZA-2017/253-25/71875/SIC zo dňa 12.09.2017 zostáva nedotknutá. Vo zvyšnej časti krajský súd žalobu podľa § 190 v spojení s § 194 ods. 2 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania v jednej polovici.

2. Správny súd z administratívneho spisu žalovaného zistil, že Krajský pamiatkový úrad v Žiline podľa § 18 Správneho poriadku začal správne konanie o uložení pokuty vlastníčkovi kultúrnej pamiatky Kostol s

areálom v Leštínách podľa § 43 ods. 2 písm. c/ zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) za protiprávne konanie uvedené v § 42 ods. 1 písm. i/ a p/ tohto zákona. V súlade s § 21 ods. 1 Správneho poriadku, na prerokovanie veci z dôvodu umožnenia účastníkovi konania uplatniť svoje pripomienky a vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia nariadil ústne pojednávanie. Účastníkovi konania bolo oznámenie o začatí nového správneho konania a o nariadení ústneho pojednávania riadne doručené poštovou prepravou, ktoré podľa doručky prevzal 14.06.2017. Oznámenie o novom termíne ústneho pojednávania mu bolo doručené dňa 22.06.2017. Nový termín ústneho pojednávania bol určený na základe návrhov účastníka konania, ktorý sa z neúčasti v pôvodnom termíne riadne ospravedlnil. Krajský pamiatkový úrad v Žiline po získaní podkladu analýz vzoriek dreva z Evanjelického artikulárneho kostola v Leštínách vypracovaným chemicko-technologickým oddelením Pamiatkového úradu SR, tento spolu s ostatnými podkladmi zaslal účastníkovi konania (žalobcovi) a vyzval ho, aby sa v lehote 7 dní k ním vyjadril, k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhol ich doplnenie. Účastník konania sa nevyjadril. Krajský pamiatkový úrad v Žiline zo zabezpečených podkladov pre rozhodnutie o uložení pokuty, najmä zo zápisnice zo štátneho pamiatkového dohľadu vykonaného dňa 03.12.2015, oznámenia vlastníka národnej kultúrnej pamiatky o vykonaní maliarskych prác na streche, vonkajších doskách a oplatení areálu odovzdanom na štátnom pamiatkovom dohľade dňa 03.12.2015, fotodokumentácie zo dňa 07.04.2016 zachytávajúcej stav národnej kultúrnej pamiatky po obnove realizovanej bez rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu, výpisu zo záznamu č. PUSR-2016/4504-4/89693 z pracovného stretnutia spracovateľov monitoringu lokalít Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO v Bratislave dňa 28.04.2016, v ktorom sa konštatuje realizácia nevhodného náteru a odporúča sa jeho odstránenie po výsledkoch chemicko-technologického rozboru vzorky drevnej hmoty, ďalšej fotodokumentácie, ktorá zachytáva stav národnej kultúrnej pamiatky pred nepovolenou obnovou a po nej a ústneho pojednávania dňa 26.06.2017 mal za preukázané, že účastník konania - vlastník Kostola s areálom tým, že v mesiaci august 2015 na celej národnej kultúrnej pamiatke, t.j. na všetkých pamiatkových objektoch realizoval náter tmavo hnedej až čiernej farby vonkajšieho plášťa drevených konštrukcií Kostola s areálom bez predchádzajúceho rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Žiline, a tým, že spôsobil nepriaznivé zmeny stavu predmetnej národnej kultúrnej pamiatky znehodnotením jej architektonickej hodnoty - vonkajšieho architektonického výrazu zmenou prirodzenej svetlej farby starého dreva na tmavo hnedú až čiernu vonkajších stien Kostola s areálom, sa dopustil iných správnych deliktov - protiprávneho konania uvedeného v § 42 ods. 1 písm. p/ a i/ pamiatkového zákona. Následne Krajský pamiatkový úrad v Žiline vydal rozhodnutie č. KPUZA-2017/253-25/71875/SIC zo dňa 12.09.2017, ktorým podľa § 43 ods. 2 písm. c/ pamiatkového zákona účastníkovi konania (žalobcovi) vlastníkovi národnej kultúrnej pamiatky - Kostol s areálom v Leštínách, ktorý je zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod č. 228/1-3 a spolu s ďalšími 7 slovenskými drevenými kostolmi, a zároveň zapísaný aj v Zozname svetového dedičstva UNESCO pod č. 1273 za iné správne delikty: - protiprávne konanie uvedené v § 42 ods. 1 písm. p/ pamiatkového zákona - vykonávanie obnovy alebo reštaurovania kultúrnej pamiatky bez rozhodnutia alebo záväzného stanoviska krajského pamiatkového úradu, ktorého sa dopustil tým, že v mesiaci august 2015 na národnej kultúrnej pamiatke kostol s areálom v Leštínách, t.j. na všetkých pamiatkových objektoch kostol, zvonica a márnica bol realizovaný náter vonkajšieho plášťa kostola s areálom (šindel, doštenie a zrub) tmavo hnedej až čiernej farby impregračným a lazúrovacím prostriedkom na drevo Karbolineum extra Palisander bez predchádzajúceho rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Žiline - protiprávne konanie uvedené v § 42 ods. 1 písm. i/ pamiatkového zákona - spôsobenie nepriaznivých zmien stavu kultúrnej pamiatky, ktorého sa dopustil tým, že v tom istom čase, teda v mesiaci august 2015 spôsobil nepriaznivé zmeny stavu kostola s areálom v Leštínách znehodnotením jeho architektonickej hodnoty - vonkajšieho architektonického výrazu zmenou farebnosti doštenia a zrubu vonkajších stien všetkých pamiatkových objektov z prirodzenej svetlej farby starého dreva na tmavo hnedú až čiernu farbu, ukladá úhrnnú sankciu - pokutu vo výške 10 000,- €. Účastník konania je povinný zaplatiť pokutu do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia o uložení pokuty na účet Pamiatkového úradu Slovenskej republiky.

3. Proti rozhodnutiu Krajského pamiatkového úradu v Žiline č. KPUZA-2017/253-25/71875/SIC zo dňa 12.09.2017 podal žalobca odvolanie. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie o tomto odvolaní, teda rozhodnutie žalovaného č. PUSR-2018/8759-9/8743/6/KUB zo dňa 31.01.2018, ktorým žalovaný

žalobcom podané odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie zo dňa 12.09.2017 potvrdil.

4. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že kostol s areálom v Leštínach je ako kultúrna pamiatka súčasťou lokality Drevené chrámy v slovenskej časti Karpatského oblúka, zapísanej v Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO na základe rozhodnutia Výboru svetového dedičstva č. 32 COM 8B.37 prijatého v roku 2008. Týmto rozhodnutím bola lokalite priznaná jedinečná svetová hodnota, ktorej ochrana je právnym záväzkom Slovenskej republiky vyplývajúcim z medzinárodnej zmluvy Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (oznámenie č. 159/1991 Zb.). Jedinečná svetová hodnota je definovaná ako „Mimoriadna kultúrna alebo prírodná hodnota, ktorá je natoľko výnimočná, že presahuje národné hranice a stáva sa spoločným záujmom súčasných i budúcich generácií celého ľudstva. Trvalá ochrana tejto hodnoty preto nadobúda najväčší význam pre medzinárodné spoločenstvo ako celok“. Aby bola lokalite priznaná jedinečná svetová hodnota, musí spĺňať jednu alebo viac z desiatich kritérií stanovených výberom svetového dedičstva, mať zabezpečenú adekvátnu ochranu a manažment, a zároveň zodpovedať požiadavke na zachovanie integrity a autenticity. Autenticita je rozhodujúcim aspektom pri posudzovaní lokalít Svetového kultúrneho dedičstva. Vo všeobecnosti sa pripisuje lokalitám, ktoré sú z hľadiska materiálneho pôvodné alebo pravé tak, ako boli vybudované a zostali alebo zvetrali v čase. Autenticita vyjadruje tiež prirodzenosť, pravdivosť či hodnovernosť stavu pamiatky vo vzťahu k jej pôvodnému zhrľadu, stavebnému materiálu či funkčnému využitiu. Posudzuje sa zvlášť v nadväznosti na vykonanú údržbu, obnovu, či reštaurovanie a to z hľadiska použitých technológií, materiálov i výsledného zhrľadu. Autenticita môže byť ohrozená zničením historických vrstiev, moderným nahradením pôvodných prvkov alebo pridaním nových prvkov. Zápisom do zoznamu svetového dedičstva v roku 2008 bola súboru 8 drevených chrámov na území slovenských obcí, Bodružal, Hervartov, Hronsek, Kežmarok, Ladomírová, Leštiny, Ruská Bystrá a Tvrdošín, pod spoločným názvom Drevené chrámy v slovenskej časti Karpatského oblúka priznaná jedinečná svetová hodnota. Do finálnej nominácie na zápis do Zoznamu svetového dedičstva bolo na základe analýzy vybraných 8 chrámov, ktoré preukázali najvyššiu mieru autenticity. Úspešný zápis do zoznamu svetového dedičstva je potvrdením, že kultúrna hodnota týchto chrámov, miera ich pôvodnosti, celistvosti a kvalita ich zachovania je výnimočná nielen na národnej, či regionálnej úrovni, ale celosvetovo. V zmysle článku 96 Výkonávacej smernice pre uplatňovanie Dohovoru o ochrane svetového dedičstva je úspešný zápis lokality medzi Svetové dedičstvo aj záväzkom pre subjekty zodpovedajúce za ochranu a správu lokality, že jej jedinečná svetová hodnota a podmienky integrity a autenticity, stanovené pri zápise, budú v budúcnosti zachované alebo zlepšené. K tomuto záväzku sa počas prípravy nominačného projektu prihlásili všetci vlastníci a správcovia 8 drevených chrámov nominovaných na zápis do Zoznamu svetového dedičstva, a to prostredníctvom vytvorenia riadiacej skupiny lokality a podpisom či pripojením sa k prehláseniu definujúcemu jej poslanie: „Všetkými dostupnými prostriedkami a spojením úsilia urobia všetko, čo je v ich silách, pre zachovanie, prezentáciu, propagáciu, vhodné využitie vo vzťahu k ochrane pamiatkových hodnôt, autenticity a integrity tohto jedinečného pamiatkového fondu vrátane jeho ochranných pásiem“.

5. V predmetnom konaní správny súd považoval za rozhodujúce vyhodnotenie konania žalobcu - realizovanie náteru drevených častí vonkajšieho plášťa - šindľa, doštenia a zrubu v mesiaci august 2015 na celej národnej kultúrnej pamiatke, teda na všetkých pamiatkových objektoch - kostol, zvonica i márnica, tmavo hnedej až čiernej farby. V tejto spojitosti správny súd poukázal na to, že na náter žalobca použil impregračný a lazúrovací prostriedok na drevo Karbolineum extra Palisander. Práve realizoval bez predchádzajúceho rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Žiline. Pôvodná farebnosť vonkajšieho doštenia a zrubu obvodových stien všetkých pamiatkových objektov bola prirodzene svetlej farby starého dreva. Vlastník (žalobca) na ich náter použil farebne nevhodnú náterovú hmotu tmavohnedej až čiernej farby. Vonkajší architektonicky výraz stavby a jej autenticitu výrazne ovplyvňuje aj farebnosť. V tomto prípade došlo k nepriaznivej zmene zo svetlých odtieňov prirodzene starnúceho dreva na neprirodzenú až umelo pôsobiacu tmavo hnedú až čiernu farbu. Okrem iného sa jednotlivé časti kostola - strecha a obvodové steny farebne zjednotili (pôvodne mala tmavšiu farbu iba šindľová strecha), a tak vizuálne splyvajú do jedného celku. Takto boli spôsobené nepriaznivé zmeny stavu predmetnej kultúrnej pamiatky, čím bolo naplnené protiprávne konanie uvedené v § 42 ods. 1 písm. i) pamiatkového zákona. Pri realizácii náteru sa žalobca nezaoberal potrebou rešpektovania zachovania

autentickej podoby kultúrnej pamiatky, t.j. jej architektonickej hodnoty. Architektonickú hodnotu narúša zmena farebnosti celého obvodového plášťa pamiatky, ktorou bola čiastočne zničená jej pamiatková hodnota. Žalobca svojou nepovolenou činnosťou neudržal Kostol s areálom v takom stave, aby sa v celosti zachovala jeho pamiatková hodnota, pre ktorú je chránený.

6. S poukazom na vyššie uvedené krajský súd dospel k záveru o nutnosti aplikovať § 198 ods. 1 písm. a/ S.s.p. tak, že žalobcovi uložil za porušenie § 42 ods. 1 písm. p/ a i/ pamiatkového zákona úhrnnú sankciu - pokutu vo výške 5 000,- €.

7. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný - sťažovateľ z dôvodov uvedených v ust. § 440 ods. 1 písm. f/ a g/ S.s.p. kasačnú sťažnosť. Sťažovateľ predovšetkým namietal, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu nespĺňa kritériá, ktoré Správny súdny poriadok, ale i súdna prax vyžadujú ako podmienku zákonnosti rozhodnutí. Podľa sťažovateľa je zrejmé, že v odôvodnení napadnutého rozsudku chýba pravdepodobne niekoľko odsekov až strán, na ktorých by krajský súd objasnil, z akých dôvodov pristúpil k správnej moderácii, akými úvahami sa spravoval pri zmene výroku o výške pokuty a prečo považoval pokutu vo výške 5 000,- € za primeranú. Odôvodnenie výroku o náhrade trov konania v napadnutom rozsudku absentuje úplne. Týmto nedostatočným, resp. nedokončeným odôvodnením správny súd znemožnil účastníkom konania, aby uskutočnili im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti dal do pozornosti okrem iných aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Sžk/7/2016 zo dňa 31.07.2018. Napadnutý rozsudok je zároveň nepreskúmateľný a podľa názoru sťažovateľa si výrok a odôvodnenie protirečia. Správny súd sa nevyjadril k tvrdeniam sťažovateľa o výške sankcie a teda, že pri stanovení výšky sankcie bola použitá správna úvaha s ohľadom na rozsah sankcie, ktorá môže byť uložená za predmetné iné správne delikty, závažnosť konania žalobcu, rozsah nezvratného poškodenia národnej kultúrnej pamiatky, ktorá je navyše zapísaná v zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Pre tento prípad pamiatkový zákon v ust. § 43 ods. 3 zakotvuje, že výška sankcie môže ísť až do dvojnásobku. Pri týchto národných kultúrnych pamiatkach je podľa sťažovateľa neúčelné ukládanie pokút na dolnej hranici sadzby, nakoľko nedôjde k naplneniu výchovnej funkcie sankcie a vytvorí sa precedens, že protiprávne konanie je finančne výhodnejšie ako dodržiavanie ustanovení pamiatkového zákona. Nesprávne právne posúdenie veci vzhľadom na sťažovateľ v tom, že správny súd vo veci uplatnil sankčnú moderáciu napriek tomu, že v zmysle § 198 ods. 1 písm. a/ S.s.p. je takýto postup možný iba na návrh žalobcu a na základe správneho súdom vykonaného dokazovania. Žalobca nenavrhol, aby krajský súd zmenil výšku uloženej sankcie. Rovnako podľa § 198 ods. 1 S.s.p. je možné uplatniť sankčnú moderáciu len po súdnom vykonanom dokazovaní. Z obsahu spisu správneho súdu ani z napadnutého rozsudku nie je jasné, aké vlastné dokazovanie súd za týmto účelom vykonal. Sťažovateľ taktiež krajskému súdu vytkol nesprávnosť formulácie jeho výroku, keď zmenil iba prvostupňové rozhodnutie za súčasného zrušenia rozhodnutia žalovaného. S poukazom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

8. Žalobca sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti pridržiaval jeho argumentácie obsiahnutej v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu orgánu verejnej správy, v správnej žalobe a ďalších ním podaných vyjadreniach. Podľa žalobcu správny súd nezmožnil nesprávnym procesným postupom žalovanému, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko v jeho rozhodnutí neabsentuje žiadna taká relevantná skutočnosť, ktorú by správny súd náležitým spôsobom neposúdil a nevyhodnotil. Žiadal preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako súd kasačný, postupom podľa § 452 a nasl. S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 455 S.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 S.s.p.).

10. Podľa § 6 ods. 1 S.s.p. správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb

zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

11. Podľa § 194 ods. 1, 2 S.s.p. správnym trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie. Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie vo veciach správneho trestania ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

12. Podľa § 198 ods. 1 S.s.p. správny súd môže na základe výsledkov ním vykonaného dokazovania na návrh žalobcu rozsudkom

a) zmeniť druh alebo výšku sankcie, aj keď orgán verejnej správy pri jej uložení nevybočil zo zákonného rámca správnej úvahy, ak táto sankcia je neprimeraná povahe skutku alebo by mala pre žalobcu likvidačný charakter,

b) upustiť od uloženia sankcie, ak účel správneho trestania možno dosiahnuť aj samotným prejednaním veci.

13. Podľa § 198 ods. 4 S.s.p. rozsudok správneho súdu podľa odseku 1 nahrádza výrok rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy v takom rozsahu, v akom bolo rozhodnuté o zmene druhu alebo výške sankcie alebo upustení od jej uloženia.

14. Podľa § 198 ods. 5 S.s.p. vo výroku rozsudku podľa odseku 1 správny súd uvedie:

a) označenie napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy,

b) druh a výšku sankcie uloženej orgánom verejnej správy,

c) druh a výšku sankcie uloženej správnym súdom alebo upustenie od jej uloženia.

15. Podľa § 438 ods. 1 S.s.p. kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

16. Podľa § 454 S.s.p. na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

17. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým napadnuté rozhodnutie sťažovateľa č. PUSR-2018/8759-9/8743/6/KUB zo dňa 31.01.2018 vo výroku, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Žiline č. KPUZA-2017/253-25/71875/SIC zo dňa 12.09.2017 zrušil a zmenil rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Žiline č. KPUZA-2017/253-25/71875/SIC zo dňa 12.09.2017 vo výroku o uložení úhrnnej sankcie - pokuty vo výške 10 000,- € tak, že aplikujúc § 198 ods. 1 písm. a/ S.s.p. žalobcovi uložil úhrnnú sankciu - pokutu vo výške 5 000,- €, s tým, že zvyšná časť rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Žiline č. KPUZA-2017/253-25/71875/SIC zo dňa 12.09.2017 zostáva nedotknutá. Vo zvyšnej časti krajský súd žalobu podľa § 190 v spojení s § 194 ods. 2 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania v jednej polovici.

18. Kasačný súd z obsahu kasačnej sťažnosti zistil, že sťažovateľ krajskému súdu vytýkal jednak nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, t.j. vadu v zmysle § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p. ako i nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, ktoré podľa sťažovateľa zakladalo dôvod na zrušenie rozsudku s poukazom na § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.

19. Vychádzajúc z dôvodov kasačnej sťažnosti považoval kasačný súd za potrebné zaujať právny názor predovšetkým k otázke, či sa krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal so všetkými pre vec zásadnými otázkami t.j. tak, aby nevznikli pochybnosti o možnej arbitrárnosti jeho rozsudku, ktorá vada by mala za následok porušenie práva účastníkov konania na spravodlivý proces.

20. Podľa § 139 ods. 2 S.s.p. v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov

žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

21. Citované zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dôvody, na základe ktorých je založené. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je teda aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Rozhodnutie súdu musí však obsahovať odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (k tomu pozri bližšie rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp.zn. IV. ÚS/115/03, či sp.zn. III. ÚS/60/04 - www.concourt.sk).

22. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Kurti v. Turecko - rozsudok z 29. septembra 2005 č. 2507/02, Múčková v. Slovensko - rozsudok z 13. júna 2006 č. 21302/02), je jedným z princípov predstavujúcich neopomenuteľnú súčasť práva na spravodlivý proces aj povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, pričom sa musí vypoariadať s námietkami uplatnenými účastníkmi konania, a to spôsobom zodpovedajúcim ich závažnosti. Pokiaľ súd v tejto zákonnej povinnosti neobstojí, a to jednak tým, že sa zistenými skutočnosťami alebo tvrdenými námietkami nezaobrá vôbec, alebo sa s nimi vypoariada nedostatočným spôsobom, založí tým nepreskúmateľnosť svojho rozhodnutia. Takýto postup nemožno akceptovať, nakoľko by znamenal otvorenie cesty k ľubovôli v súdnom rozhodovaní a znamenal by porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Procesným právom účastníka konania odzrkadľujúcim aj jeho právo na spravodlivý súdny proces je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, čo je priamo vyjadrené v povinnosti súdu odôvodniť rozsudok spôsobom upraveným v ustanovení § 139 ods. 2 S.s.p.

23. Kasačný súd porovnávajúc vyššie uvedené kritéria kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia s odôvodnením napadnutého rozsudku dospel k záveru, že krajský súd sa týmito požiadavkami dôsledne neriadil. Predovšetkým je potrebné prisvedčiť kasačnej námietke sťažovateľa, že krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku síce rozsiahlym spôsobom popísal priebeh administratívneho konania, ako i jednotlivé argumenty účastníkov konania, avšak k týmto argumentom neuviedol žiadne vlastné úvahy, z ktorých by vyplývalo právne posúdenie ich ne/dôvodnosti. Z odôvodnenia, resp. výrokovej časti napadnutého rozsudku je taktiež zrejmé, že krajský súd dospel k záveru o nutnosti aplikovať sankčnú moderáciu v zmysle § 198 ods. 1 písm. a/ S.s.p., avšak bez toho, aby zrozumiteľným spôsobom zdôvodnil existenciu zákonných podmienok, ktorých kumulatívne splnenie je predpokladom na uplatnenie sankčnej moderácie. V zmysle ust. § 198 ods. 1 S.s.p. medzi tieto zákonné podmienky patrí podanie návrhu žalobcom, vykonanie dokazovania a naplnenie dôvodov. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, na základe čoho správny súd vôbec pristúpil k aplikácii § 198 ods. 1 a nasl. S.s.p. Krajský súd bližšie neuviedol, či zo strany žalobcu došlo k podaniu návrhu na sankčnú moderáciu, resp. nekonkretizoval podanie žalobcu (či už správnu žalobu alebo iné podanie urobené žalobcom v lehote na podanie správnej žaloby), ktoré by obsahovo posúdil ako návrh na rozhodnutie podľa § 198 ods. 1 a nasl. S.s.p.. Uvedené je podstatným z toho hľadiska, že len pri kasačnom návrhu, t. j. žalobnom návrhu na zrušenie napadnutého rozhodnutia ako nezákonného by správny súd na vydanie moderačného rozhodnutia oprávnený nebol. A to ani vtedy, ak by inak zistil dôvody pre uplatnenie sankčnej moderácie. Uvedená procesná situácia by mohla viesť až k tomu, že by takejto správnej žalobe nemohlo byť vyhovené, pretože predpokladom uplatnenia sankčnej moderácie je inak sankcia

nevybočujúca zo zákonného rámca (§ 198 ods. 1 písm. a/ S.s.p.). Je preto potrebné vždy, ak ide o rozhodovanie správneho súdu podmienené uplatnením dispozičného oprávnenia účastníka, t.j. v danom prípade uplatnením návrhu na sankčnú moderáciu takýto návrh v odôvodnení špecifikovať. Pokiaľ sa teda správny súd rozhodne aplikovať § 198 ods. 1 a nasl. S.s.p. je potrebné, aby splnenie zákonných podmienok na aplikáciu tohto inštitútu vo svojom rozhodnutí zdôvodnil. Uvedená požiadavka sa samozrejme viaže aj na ďalšie podmienky týkajúce sa aplikácie § 198 ods. 1 a nasl. S.s.p., t.j. vykonanie dokazovania a naplnenie dôvodov. Krajský súd v tejto súvislosti v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiadne dôvody, ktoré ho viedli k zmene výšky uloženej sankcie zo sumy 10 000,- € na 5 000,- €. Výrok napadnutého rozsudku tak nebol odôvodnený v súlade s vyššie popísanými požiadavkami kladenými na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keď krajský súd aplikáciu § 198 ods. 1 a nasl. S.s.p. žiadnym právne relevantným spôsobom neodôvodnil. Nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku kasačný súd vzhľadom i vo vzťahu k výroku o trovách konania, keď o trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania v jednej polovici, avšak v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiadne zákonné ustanovenie, resp. procesnú zásadu, ktorou sa pri jeho vyslovení riadil. Pokiaľ sťažovateľ krajskému súdu vytýkal zmatečnosť, resp. nesprávny postup pri formulácii jeho výroku o sankčnej moderácii, kasačný súd sa s touto námietkou nestotožnil. Krajským súdom zvolená formulácia výroku, týkajúca sa aplikácie § 198 ods. 1 a nasl. S.s.p. zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 198 ods. 4 S.s.p., keď nahrádza v rozhodnutí orgánu verejnej správy sankčný výrok a spĺňa obligatórne náležitosti v zmysle § 198 ods. 5 S.s.p.. Napriek uvedenému však kasačný súd konštatuje, že krajský súd žiadnym právne relevantným spôsobom neodôvodnil samotnú aplikáciu ust. § 198 ods. 1 a nasl. S.s.p., čím svoje rozhodnutie zaťažil vadou v zmysle § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p., t.j. nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. S poukazom na vyššie popísané nedôslednosti týkajúce sa odôvodnenia napadnutého rozsudku kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 S.s.p. z dôvodu uvedeného v ust. § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou krajského súdu bude v ďalšom konaní opätovne sa vysporiadať s námietkami účastníkov konania, vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie dostatočne podrobne a konkrétne odôvodniť tak, aby bolo v súlade s ústavným právom na spravodlivé súdne konanie.

25. Podľa § 467 ods. 3 S.s.p., ak kasačný súd zruší rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

26. Podľa § 469 S.s.p., ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, krajský súd aj orgán verejnej správy sú viazaní právnym názorom kasačného súdu.

27. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.